

DNs "Fakta": Fulla av Fel

Eva Björklund

Ett urval exempel på den slarviga, tendentiösa och okunniga sammanställningen.

Utdrag ur DN 20150301: Läs mer om Kuba

"Tidigare rapportering. USA-turister tas emot med öppna armar: USA lättade på fredagen på sina rese- och handelssanktioner gentemot Kuba. Amerikanska medborgare behöver inte längre söka inresetillstånd och får lov att spendera hur mycket pengar de vill i Havanna. Klicka här och läs artikeln" (Henrik Brandão Jönsson 150118)

Kommentar: USA-medborgare får fortfarande enbart resa till Kuba inom ramen för organiserade och godkända studieresor för "folk-till-folkutbyte" inom 12 specificerade ämnesområde. Nyheten är att de inte också individuellt måste ansöka om tillstånd för att genom att resa till Kuba bryta mot USAs lag om förbud för "handel med fienden". Det generella förbudet mot Kubaturism finns kvar Och de måste självklart fortfarande ansöka om inresetillstånd (dvs visum) till Kuba.

"Tidigare rapportering. Kubaner tvingas köa för dyr uppkoppling: Mariel Gomez hänger utanför det nyrenoverade lyxhotellet Capri i Havanna och söker efter signalen till hotellets trådlösa internet. Det är bara på turisthotellen som medborgarna på Kuba kan få tillgång till internet – men en timmes surfande kostar en halv månads-lön. Klicka här och läs artikeln" (HBJ 150112)

Kommentar: Kubaner kan koppla upp sig på Internet på alla telefonbolaget Eteccas kontor som finns i alla stadsdelar. Det är dyrt eftersom Kuba på grund av USAs blockad endast kan koppla upp sig via satellit, vilket är dyrare och långsammare (läs Obamas tal där han nämner hur USAs blockad hindrat kubanernas tillgång till Internet, se sid 5). Blockaden utestänger dem också från de flesta USA-baserade sajter och Googleprogram. Det är inte förbjudet för kubaner som har fast telefon att via modem koppla upp sig på Internet. Men det är också dyrt.

"Tidigare rapportering. Kubaner dansar in en ny tid: I över 50 år har den kommunistiska enpartistaten Kuba firat årsdagen av revolutionen den 1 januari med USA-fientliga fester. Efter den överraskande islossningen mellan de båda länderna planeras nu i stället en salsafest på Havannas gator. Klicka här och läs artikeln" (HBJ 141231)

Kommentar: Traditionen ända sedan 60-talet är att den 31 december festa in revolutionssegern den 1 januari, runt om i stadsdelar, kvarter och byar, i Havanna även på 2000-talet med stora salsafester på revolutionstorgen i Ha-

vanna och andra större städer. I januari är ledig dag, men visst förekommer det salsafester då också.

"Fakta" Historiskt avtal sluts mellan USA och Kuba"

Kommentar: Det finns inget avtal. Kuba och USA tillkännagav att de ska inleda förhandlingar för att avtala om att återupprätta diplomatiska förbindelser. Tillkännagivandet kom efter 18 månaders förhandlingar. Förhandlingarna om återupprättande av relationer inleddes sedan i januari, och pågår fortfarande med förhoppning om att USA ska lösa problemet med att ingen bank i USA vågar bryta mot blockadbestämmelserna och hantera betalningar till och från Kubas FN-ambassad i New York och Intressekontor i Washington av rädsla för att bötfällas med miljardbelopp. När Kubas förhandlingsdelegation reste till Washington var de tvungna att ha med sig kontanter för att betala hotell mm.

"Fakta" Genombrottet äger rum sedan Kuba gått med på att släppa amerikanen Alan Gross som suttit fängslad på Kuba i fem år. Kuba släpper 53 politiska fångar samtidigt som USA friar de återstående tre kubanerna ur Los Cinco, vilka varit fängslade för spioneri."

Kommentar: Genombrottet kom efter överenskommelse om fångutväxling, två mot tre. Kuba frigav två dömda USA-agenter, varav en dömd för spioneri på uppdrag av CIA (se sid ????) den andra för undergrävande verksamhet på uppdrag av USAID, och USA frigav tre kubanska agenter, varav dock ingen var dömd för spioneri. De hade dömts till livstids fängelse för att "ha haft för avsikt" (svårt att bevisa) att någon gång i framtiden begå spioneri. Fernando Gonzalez och René González åtalades inte ens för förberedelse till spioneri. De dömdes 2001 till 19 respektive 15 års fängelse för "hantering av falska identitetshandlingar", underlåtenhet att "anmäla sin verksamhet till USA:s justitiedepartement" och för att deltagande i en "sammansvärjning för att skada USA". Och Gerardo Hernandez dömdes för "sammansvärjning att begå mord", att han skulle ha känt till att kubanskt flyg skulle skjuta ner ett exilkubanskt plan över kubanskt luftrum, dock utan några bevis. Såväl Amnesty International som FNs kommission mot godtyckliga fångslanden har konstaterat att domstolen inte var opartisk och har länge krävt att de rättsvidriga domarna ska rivas upp. Och såväl i USA som i hela världen uppstod en stark rörelse med krav på frigivning av De5 för att åtgärda ett av de värre rättsövergreppen i USA:s välmatade

historia, se även sid 28-29. I januari frigav Kuba ett antal fångar som "USA visat särskilt intresse för".

"Fakta" I januari i år lättar USA på rese- och handelsrestriktionerna mot Kuba. Möjligheterna att besöka landet utan speciellt tillstånd utökas, och amerikanska turister får rätt att använda kredit-och betalkort under sina Kubaresor. Det blir också tillåtet att ta med alkohol och tobaksvaror hem."

Kommentar, se ovan: USA medger nya undantag från förbudet att handla med fienden, innebärande minskad byråkrati för deltagare i organiserade studieresor till Kuba, men det generella förbudet mot Kubaturism finns kvar. OBS även att kubaner inte kan använda sina kort i USA."

"Bakgrund: Relationen till USA tinar efter 60 år"

Kommentar: Språkgruket är förledande, som om det vore Kuba som brutit förbindelserna med USA och först nu "tinat", när det är tvärtom, USA bröt dem 1961, och har sedan dess vägrat att diskutera saken med Kuba.

[...]

"1976 Kuba utropar sig till en socialistisk republik. En kampanj gör kubaner till det mest läs- och skrivkunniga folket i Latinamerika och den förbättrade sjukvården får ned spädbarnsdödligheten. Sovjet ger bistånd."

Kommentar: Alfabetiseringskampanjen ägde rum 1960-61, då blev Kuba det första landet i världsdelen befriat från analfabetism. Den socialistiska karaktären utropades 15 april 1961 vid begravningen av offren för USAs bombningar inför invasionen i Grisbukten.

[...]

"1994 När kommunistregimerna i Sovjet och Östeuropa faller minskar Kubas ekonomi med 40 procent. Jordbruket kollapsar och stora delar av befolkningen blir undernär."

Kommentar: Detta skedde 1990-91. På grund av USAs blockad var Kuba sedan början av 60-talet nästan uteslutande hänvisat till Sovjetblocket för handel, bland annat för import av olja mm. När Ryssland och Östeuropa följde USAs krav på att upphöra med handeln med Kuba i utbyte mot stöd från USA blev följden att Kuba förlorade 85 % av sin utrikeshandel, blev utan olja, konstgödsel, bekämpningsmedel mm.

[...]

"2014 Den 17 december presenterar Kuba och USA ett avtal om normalisering som förhandlats fram i hemlighet under 18 månader."

Kommentar: Det var inget avtal, det var ömsesidiga tillkännagivanden av respektive president om att de kommit överens om att inleda förhandlingar för att avtala om att upprätta diplomatiska förbindelser, förhandlingar som inleddes i början av januari. USA har förhoppningen att det ska bli klart innan Amerikatoppmötet i Panama 9-10 april. Se sid 14-15.

Alfabetiseringskampanjen 1960-61 Engagerade en hel generation ungdomar och befriade Kuba från analfabetismen, som första land i Latinamerika. Ur den kampanjen växte den kubanska alfabetiseringsmetoden Yo sí puedo fram och tillämpades först i Venezuela sommaren 2003, med kubanska volontärlärare. På ett år lärde sig 1 miljon venezolaner att läsa och skriva och Venezuela kunde förklara landet fritt från analfabetism. Sedan utsträcktes programmet till Bolivia (också på urfolkspråken), Nicaragua, Ecuador. Totalt blev de 3,8 miljoner på 10 år. Men också många andra länder i världen har fått detta bistånd från Kuba, totalt 30 länder, och över 8 miljoner alfabetiserade.